

MONDJAD MÉG!

IRODALMI SZÖVEGGYŰJTEMÉNY
ÉS CSALÁDI OLVASÓKÖNYV

MÓRA
EDU

MÓRA

KISCSOPORTOS
ÓVODÁSOKNAK

MONDJAD MÉG!

IRODALMI SZÖVEGGYŰJTEMÉNY
ÉS CSALÁDI OLVASÓKÖNYV

MÓRA

TARTALOM

5 / ELŐSZÓ

7 / KI JÁTSZIK ILYET? – KÖZÖS JÁTÉKAINK

- 7 / Cini-cini muzsika / Kiszámoló 8 / An-tan-té-nusz / Egyedem-begyedem, tengertánc / Keringeli borsó / Mese, mese, mátká 9 / Tamkó Sirató Károly: Gingalló / Hátamon a zsákom 10 / Nyulász Péter: Csitt csett csatt / Mészöly Miklós: Kerekecske-dombocska

11 / LÁSSATOK CSUDÁT! KÉPZELET, FANTÁZIA, TRÉFA – GYERMEKSZEMMEL A VILÁG

- 11 / Kiment a ház az ablakon / Babona, babona, bab, lencse 12 / Károlyi Amy: Hívjad a... / Petőfi Sándor: A nap / Csanádi Imre: Hold 13 / Nyulász Péter: Holdnap / Lackfi János: Alma és füst / Csoóri Sándor: Esti párbeszéd 14 / Kántor Péter: Göncölszekér / Szilágyi Domokos: Táncol a sárga... / Kormos István: Almafa 15 / László Noémi: Terv / Tamkó Sirató Károly: Mondjam még? 16 / Móricz Zsigmond: A török és a tehének 17 / A kis kakas gyémánt fél krajcárja 19 / Móricz Zsigmond: Iciri-piciri 20 / A mezei nyúl és a sündisznó 22 / Icinke-picinke / Tülökvár

23 / GYERE KICSI CSEMETÉM – CSALÁDUNK

- 23 / Szabó T. Anna: Apa mondja / Kiss Ottó: Legjobban az anyut 24 / Ijjas Tamás: Spenót / Mese az eltévedt kisverébről 26 / Lackfi János: Málnafolt

27 / MACKORSZAK – AZ ÉN NAPOM

- 27 / Tóth Krisztina: Kiscipők / Weöres Sándor: Legyen álmod... 28 / Lackfi János: Altatgatós / Lázár Ervin: Mese-reggelre 29 / A csökönyös kiselefant 31 / Varga Katalin: A kesztyű 33 / Marék Veronika: Kavicsmese 34 / Janikovszky Éva: Már óvodás vagyok

37 / AKINEK A SZEME KÉK – TEST ÉS EGÉSZSÉG

- 37 / Szilágyi Domokos: Mondogatók / Hüvelykujjam almafa 38 / Nemes Nagy Ágnes: Hány ujjá van? / Szabó T. Anna: Kézmosó vers 39 / Kiss Ottó: Ráolvasó / Hapcimanó

41 / ZSÁKOSRÉTES – ENNIVALÓK

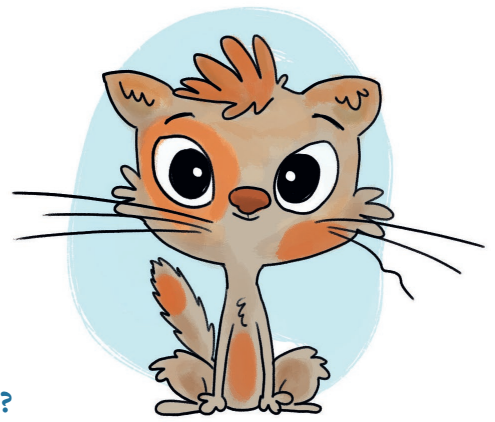
- 41 / Szita, szita / Gyerekek, gyerekek / Bertók László: Mit ettél? 42 / Lackfi János: Aprítók / Tóth Krisztina: Reggeli 43 / Lackfi János: Barackodás / A tyúkocska, az egérke, meg a kakas 44 / A sajtot osztó róka / Kutya-macska barátság 45 / Az erdei asztal

47 / SZŰCS AZ ÁCS – FOGLALKOZÁSOK, MESTERSÉGEK

- 47 / Tarbay Ede: Cipősütő mondóka / Kipp-kopp, kalapács 48 / Nemes Nagy Ágnes: Vízimolnár / Kányádi Sándor: Kerekítő / Tamkó Sirató Károly: Szabódal / Nemes Nagy Ágnes: A kukások 49 / Nemes Nagy Ágnes: Bors néni és a bors

53 / ÁRKON-BOKRON – KÖZLEKEDÜNK, UTAZUNK

- 53 / Illyés Gyula: Mozdony / Lackfi János: Buszozós 54 / Nemes Nagy Ágnes: Ezt villamos-megállónál kell mondani, télen / Nemes Nagy Ágnes: Piros autó / Nyulász Péter: Durabele 55 / A kiséger nagy utazása 56 / Marék Veronika: Hűsítő mese

57 / MIT BESZÉL A TENGELICE? - VERSEK, MESÉK ÁLLATOKRÓL

- 57 / Csanádi Imre: Kis kutya, nagy kutya / Nemes Nagy Ágnes: Jön a kutya
58 / Nemes Nagy Ágnes: Pemete / Lackfi János: Höcögтетős / Varró Dániel: Lovasok
59 / Csoóri Sándor: Csetneki / Gazdag Erzsébet: Egy kis malac
60 / Szabó Lőrinc: Falusi hangverseny 61 / Gryllus Vilmos: Katica-kánon
/ Nyulász Péter: Csere bogár / Szabó T. Anna: Légy 62 / Lackfi János: Szűnyogcsapós
/ Varró Dániel: Darázs / Csanádi Imre: Vadkacsás 63 / Tóth Krisztina: Ökör szem
/ Móricz Zsigmond: A veréb 64 / Nemes Nagy Ágnes: Mit beszél a tengelice?
/ Nemes Nagy Ágnes: Szorgalom 65 / Zelk Zoltán: Párbeszéd / Zelk Zoltán: Gólya, gólya
66 / Tamkó Sirató Károly: Pity és ponty / Móricz Zsigmond: Jó a ropogó...
67 / Tamkó Sirató Károly: Málna / A vadgalamb és a szarka
68 / Hogyan keresett társat a kutya?

69 / TÁG A VILÁG, MINT AZ ÁLOM - KÖRNYEZETÜNK

- 69 / Én kis kertem kerteltem / Csoóri Sándor: Dióbél bácsi 70 / Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefa-
levél / Ess eső, ess / Sarkady Sándor: Kutykurutty 71 / Kányádi Sándor: Somvirággal,
kakukkfűvel / Nyulász Péter: A baba bab / Nyulász Péter: Pancsoló 72 / Mészöly Miklós:
A pipiske és a fűszál 73 / A kakas és a pipe 74 / A gombakirály 76 / A farkastanya
78 / A nyulacska harangocskája 80 / Nemes Nagy Ágnes: Ki ette meg a málnát?

81 / EGYMÁST HAJTJA NÉGY TESTVÉR - VERSEK, MESÉK AZ ÉVSZAKOKRÓL, IDŐJÁRÁSRÓL

- 81 / Csanádi Imre: Négy testvér / Lackfi János: Évszakolós / Dirmeg, dörmög a medve
82 / Szepesi Attila: Februári kérdés / Varró Dániel: Mackó / Móra Ferenc: Megjöttek a fecskék
/ Kányádi Sándor: Tipegő kislibák 83 / Szilágyi Domokos: Eső / Kányádi Sándor:
Zivatar / Tamkó Sirató Károly: Kender zsup / Lackfi János: Csepergős-jégesős
84 / Csanádi Imre: Nyármarasztaló / Nemes Nagy Ágnes: Kendervászon
/ Kányádi Sándor: Aki fázik / Lackfi János: Télenkedés 85 / Kányádi Sándor: Betemetett
a nagy hó / Nemes Nagy Ágnes: Hóesésben / Zelk Zoltán: Téli fák
/ Nyulász Péter: Kesztyűs kézzel / Kányádi Sándor: Duruzs-darázs 86 / A kis malac
és a farkasok 88 / Tamkó Sirató Károly: Darázs-garázs 89 / Zelk Zoltán: Négy vándor

91 / ÖRVENDEZZEN, AKI ÉL! - ÜNNEPEK, JELES NAPOK

- 91 / Boldog új évet! / Sarkady Sándor: Farsang / Weöres Sándor: Megy az úton...
92 / Végh György: Kleofás, a didergő kis tojás 93 / Ágh István: Virágosat álmodtam
/ László Noémi: Születésnap / Szabó T. Anna: Mikulás előtt
94 / Kovács András Ferenc: Csillagcsengő / László Noémi: Karácsony
/ Gryllus Vilmos: Fehér karácsony

95 / FELHASZNÁLT IRODALOM

WEÖRES SÁNDOR
BARANGOLÓK

Gyöngy az idő, vándoroljunk,
Nincs szekerünk, bandukoljunk,
Lassu folyó ága mellett
Járjuk a halk fűzfa-berket.

Este a láb gyöngye, fáradt,
Lombok alatt nézünk ágyat.
Szöcske-bokán jó az álom,
Száll a világ lepke-szárnyon.

ELŐSZÓ

Nem véletlenül választottuk Weöres Sándor egyik művét a kötet nyitó versének. *Gyöngy az idő...* A gyermekekkel együtt töltött, napjainkban oly sokat emlegetett minőségi idő érték. A közös mondókázás, verselés, mesélés pedig olyan kincsbánya, ami máshoz nem fogható, hiszen az esztétikai fogékonyság fejlesztéséhez, az esztétikai érzelmek kiteljesítéséhez járul hozzá a meghitt pillanatok szeretetkapcsolatában. Arra törekedtünk, hogy a magyar gyerekirodalom széles palettájából igazgyöngy-szemeket válogassunk a 3–4 éveseknek. Elsősorban azért ennek a korosztálynak, mert egy háromrészesre tervezett sorozat első kötetét tartja a kezében az olvasó. A további két kötet a nagyobb óvodásokat fogja megszólítani.

A kiválasztott szövegek a nyelv ünneplő ruhájába öltözve szólnak az élet dolgairól: a közös játékokról, fantáziavilágról, az emberekhez, az állatokhoz, a természethez és a tárgyakhoz fűződő viszonyainkról, ünnepekről és hétköznapokról. A tematikus elrendezés segíti a kisgyermeknevelőket, az óvodapedagógusokat és a szülőket abban, hogy hangulathoz, évszakhoz, tevékenységhez, az aktuális érdeklődéshez tudjanak mondókákat, verseket, meséket választani. A meghitt közös irodalmi pillanatok megadhatják a művészet erejében rejlő feloldódás élményét, s hosszú távra megalapozhatják a gyermekek esztétikai érzékenységét. Jelen kötetben a mesékhez képest nagyobb arányban található lírai alkotások, ugyanis a 3–4 éves gyermekek megismerési tevékenységében a ritmusnak, a mozgásos tapasztalatszerzésnek jelentős szerepe van.

A kötetben szereplő folklóralapú, klasszikus és kortárs művek a mai gyermekek tapasztalataira és érzelmeire reflektálnak, fogékonnyá teszik őket a mindennapok apró jelenségeinek észrevételére, szélesítik a világ megismerését, saját alkotótevékenységre ösztönöznek, az érzéki benyomásokból esztétikai élményt hoznak létre a gyermekbefogadóknak.

A gyerekirodalmi szöveggyűjtemény összeállítása egyrészt objektív elveket és célokat követett, hiszen mind a tartalom, mind a forma szempontjából művészi értékű irodalmi alkotásokat szerettünk volna a szülők és óvodapedagógusok kezébe adni, vagyis a kötet egyaránt alkalmas a tervszerű irodalomközvetítésre és a spontán adódó helyzetek kihasználására úgy, hogy közben nem mondunk le az esztétikai minőségről. A gyűjtemény ugyanakkor szubjektív összeállítás olyan

értelemben, hogy szerkesztőként többféle szerepben végeztük hálás munkánkat: a válogatásban benne van saját olvasói ízlésünk, a leendő óvodapedagógusokat, kisgyermeknevelőket és tanítókat oktató egyetemi szakemberként pedagógiai meggyőződésünk (és nem utolsósorban egy édesanya – kisgyermek reakciói által befolyásolt – választása).

Ajánljuk ezt a kötetet a bölcsődei, az óvodai és a szülői könyvespolcokra. Kívánjuk, hogy az összegyűjtött irodalmi szövegek mondogatása, ismételtetése, erőteljes emocionális hatással legyen a kicsikre, és az élmény újraélése után sóvárogva minél gyakrabban hangozzék el a belső motivációból fakadó kérés: „Mondjad még!”

KI JÁTSZIK ILYET?

Közös játékaink

CINI-CINI MUZSIKA

(MAGYAR NÉPI KÖLTÉS)

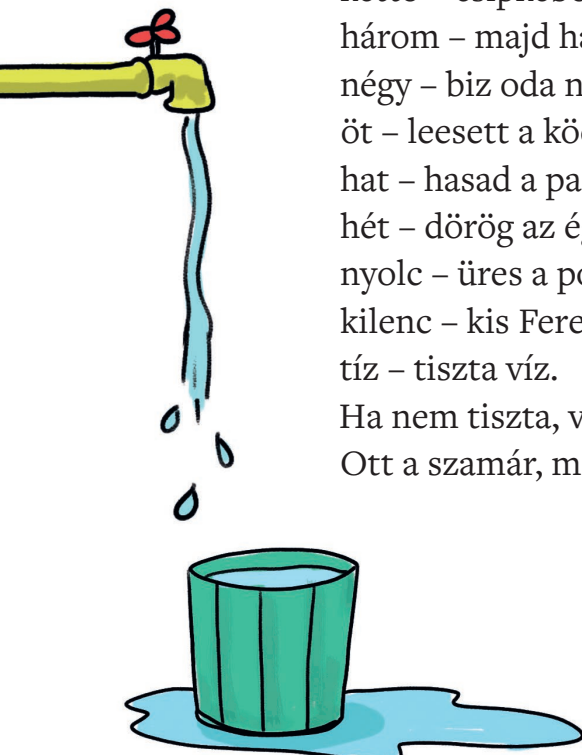
Cini-cini muzsika,
táncol a kis Zsuzsika,
jobbra dül, meg balra dül,
tücsök koma hegedül.

KISZÁMOLÓ

(MAGYAR NÉPI KÖLTÉS)

Egy – megérett a meggy,
kettő – csipkebokor vessző,
három – majd haza várom,
négy – biz oda nem mégy,
öt – leesett a köd,
hat – hasad a pad,
hét – dörög az ég,
nyolc – üres a polc,
kilenc – kis Ferenc,
tíz – tiszta víz.

Ha nem tiszta, vidd vissza!
Ott a szamár, megissza!

AN-TAN-TÉ-NUSZ

(MAGYAR NÉPKÖLTÉS)

An-tan-té-nusz,
szó-raka-té-nusz,
szó-raka-tiki-taka,
ala-bala-bam-busz-ka,
te vagy az a krampuszka.

EGYEDEM-BEGYEDEM, TENGERTÁNC

(MAGYAR NÉPKÖLTÉS)

Egyedem-begyedem, tengertánc,
Hajdú sógor, mit kívánsz?
Nem kívánok egyebet,
csak egy darab kenyeret.

KERINGELI BORSÓ

(MAGYAR NÉPKÖLTÉS)

Keringeli borsó,
eltört a kis korsó,
másikat kell venni,
azt is el kell törni.
Bizony!

MESE, MESE, MÁTKA

(MAGYAR NÉPKÖLTÉS)

Mese, mese, mátká,
pillangós madárka,
ingó-bingó rózsa,
te vagy a fogócska!

TAMKÓ SIRATÓ KÁROLY GINGALLÓ

Hörpints hörpintő
csillants csillantó
villants villantó.

Füttyents füttyentő
csörrens csörrentő
libbents libbentő.

Surrants surrantó
koppants koppantó
pillants pillantó:

Gingalló!
Gingalló!

Rád száll a pillangó.

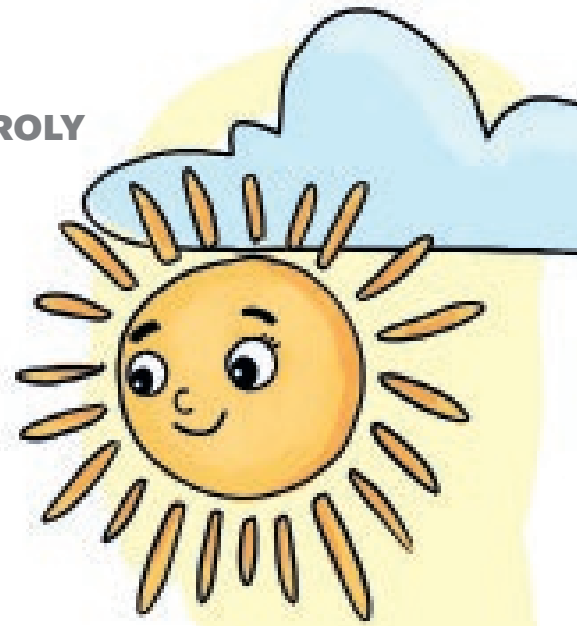
Szétfoszlik a felhő...

Ragyog a napsugár!

– Kitérül az ajtó!

HÁTAMON A ZSÁKOM (MAGYAR NÉPKÖLTÉS)

Hátamon a zsákom,
zsákomban a mákom,
mákomban a rákom,
kirágta a zsákom,
kihullott a mákom,
elveszett a rákom.
Aki szánja károm,
szedje fel a mákom.

NYULÁSZ PÉTER CSITT CSETT CSATT

Siket csendet körülöttem,
zajmorzsókkal meghintettem:
két ujjammal csettintettem,
tenyeremmel csattantottam,
tappancsommel toppantottam!
Óriási nagy zajt csaptam:
csitt – csett, csitt – csett, csatt!

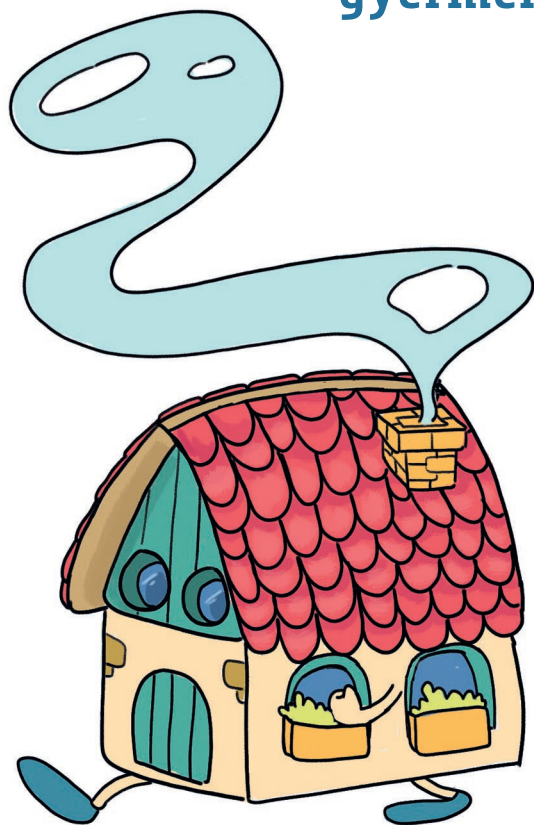
MÉSZÖLY MIKLÓS KEREKECSKE-DOMBOCSKA

Nézd csak, itt a tenyerem! Nincsen benne semmi sem.
Ha kinyitom – akkor sincs, ha becsukom – akkor sincs.
De most mutasd: hol a tiéd.
Most majd én nézek a tenyeredbe!
Meglátom, mi búvik benne...
Ó, hát itt sok minden van! Van egy kis házacska, házacska mellett kertecske,
kertecskében kutacska, abból iszik egy nyulacska.
Jót ivott a nyulacska.
Nézi a nyúl, nézegeti: de szép ez a házacska! Hogy lehetne bemenni?
Házacskában aludni?
Körbejárja, kerülgeti – de az ajtót csak nem leli.
Itt sincs ajtó, ott sincs ajtó – hopp, de itt egy kicsi ablak!
Odamegy az ablakhoz, kapingálja, kopogtatja – aztán bátran bezörget.
Ám a házból egy mérges hang kidörren:
– Kuvik! Kuvik! Ki jár itt? Zöld a szemem, világít!
Megijedt a nyulacska.
Ideszalad, odafut, de előbbre mégse jut.
Kerekecske-dombocska – itt szalad a nyulacska!
Erre megyen, itt megáll, itt egy körutat csinál.
Erre-erre, zöld mezőre, jó forrásra, legelőre.
Ideugrik, odaugrik – itt elbújik, ott felbukik.
Bokor alatt megbúvik!
Búvik, búvik, furakodik!
Ott nem látja meg a kuvik, aki a kicsi házban lakik...
Kuvik, kuvik – vik, vik!

LÁSSATOK CSUDÁT!

Képzlet, fantázia, tréfa,
gyermekszemmel a világ

KIMENT A HÁZ AZ ABLAKON

(MAGYAR NÉPKÖLTÉS)

Kiment a ház az ablakon,
benn maradt a vénasszony,
zsúpot kötött a hátára,
úgy ballagott a vásárra.

A rókának nincs nadrágja,
mert a posztó igen drága,
ha a posztó olcsó volna,
a rókán is nadrág volna.

BABONA, BABONA, BAB, LENCSE

(MAGYAR NÉPKÖLTÉS)

Babona, babona, bab, lencse,
legyen benne szerencse!
Babona, babona, bab, lencse,
Legyen benne szerencse!

KÁROLYI AMY
HÍVJAD A...

Hívjad a, hívjad a falovacskát,
add neki, add neki a zabocskát!
Jóllakik attól,
hízik a zabtól
a lovacsám.

Hívjad a, hívjad a kicsi kecskét,
add neki, add neki a tejcskét!
Jóllakik ettől,
hízik a tejtől
kicsi kecském.

PETŐFI SÁNDOR
A NAP

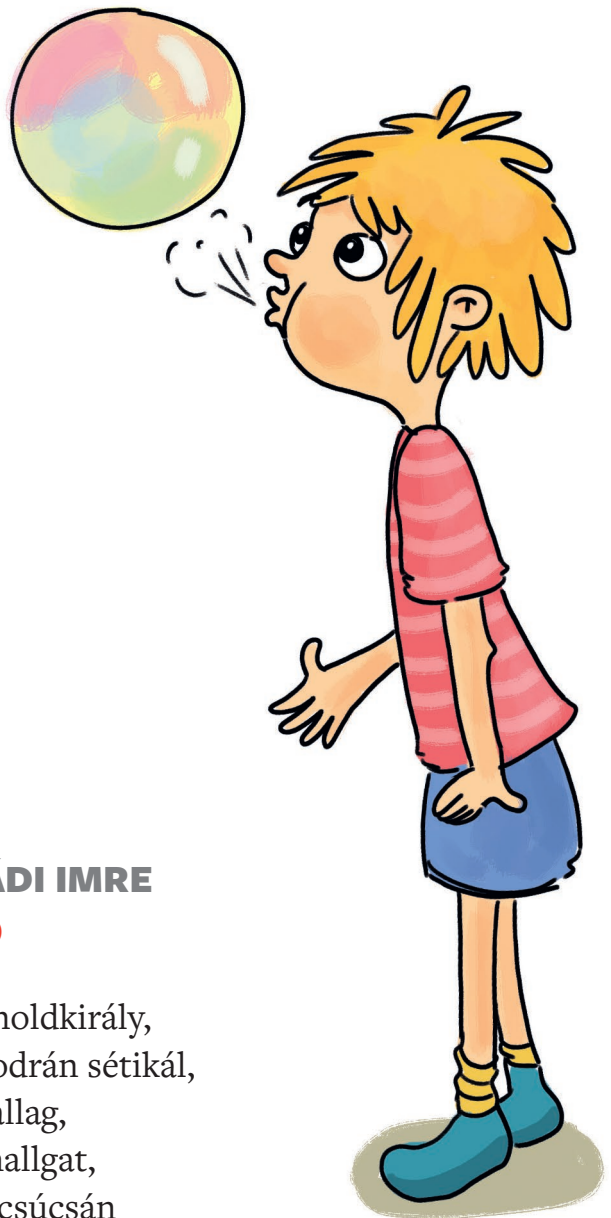
Mi az a Nap? mi az a Nap?
Nem is Nap az tulajdonkép.
Ugyan mi hát?... Hát semmi más,
mint egy nagy szappanbuborék.

Valami óriásfiú
kifújja reggel keleten,
s szétpattan este nyugaton. –
És ez mindennap így megyen.

CSANÁDI IMRE
HOLD

Újhold, holdkirály,
felhők fodrán sétikál,
billeg-ballag,
nagyot hallgat,
jegenye csúcsán
rápipál.

NYULÁSZ PÉTER HOLDNAP

Van egy holdam, van egy napom.
Mind a kettőt hamm, bekapom.
Egyik kifli, másik zsemle,
meg se rágom, úgy nyelem le.

LACKFI JÁNOS ALMA ÉS FÜST

Este almát hámoz apa,
tekereg a héja,
négybe vágja, egyik gerezd
a Holdnak karéja.

A kémény füstöt ereget,
sima-laza szálon,
mint a cérna gombolyaga
gabalyodik álom.

CSOÓRI SÁNDOR ESTI PÁRBESZÉD

Jó estét, hársfa!
Hova készülsz?
– Bálba!

Hova, milyen bálba?
– Hold udvarába,
sárgarigó-bálba.

Mit csinálsz te ott?
– Gyere velem, majd meglátod,
ág hegedűn muzsikálok,
rigóknak dalolok.

KÁNTOR PÉTER GÖNCÖLSZEKÉR

Jaj, de messze, jaj, de régen
Göncölszekér megy az égen.
Megy a szekér,
mintha állna,
mintha csak utasra várna.

Akárki lesz az utasa,
nem lesz annak több panasza.
Elringatja
tarka álma,
megy a szekér, mintha állna.

SZILÁGYI DOMOKOS TÁNCOL A SÁRGA...

Táncol a sárga,
nyekereg a kék,
brummog a barna,
megered az ég.

Vicsorog a rozsdás,
lobog a piros,
fenyeget a fekete,
kikap, aki rossz!

KORMOS ISTVÁN ALMAFA

Alma, alma, almafa,
ékes aranyalmafa,
ez az álmos kicsi lány
elaluszik alatta.

Alma, alma, almafa,
ékes aranyalmafa,
ez az álmos kicsi lány
mit álmodhat alatta.

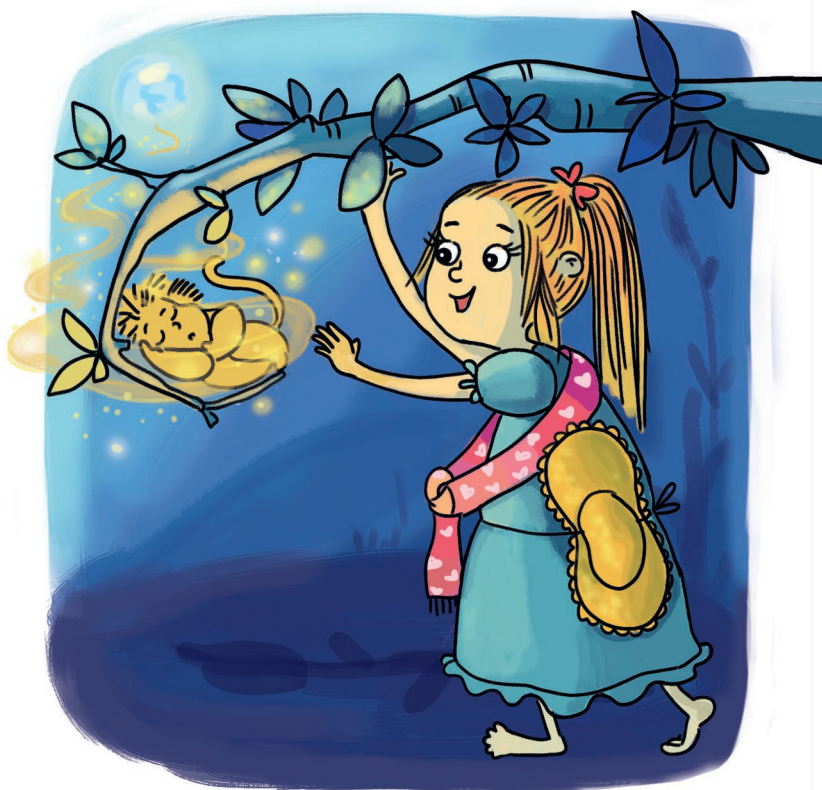
LÁSZLÓ NOÉMI
TERV

Egy didergős napon neked adom
leghosszabb sálam,
legszebb kalapom,

az ég három sarkát, az alvó napot,
a felhőket,
nyiss rajtuk ablakot.

Egy szeles éjszakán kitalálom,
melyik csupasz ágon
hintázik az álom,

mögéje lopódzom, nyakon csípem,
szemedre terítem.

TAMKÓ SIRATÓ KÁROLY
MONDJAM MÉG?

Volt egy dongó,
meg egy légy,
tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!
Volt egy molnár,
meg egy pék,
tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!
Volt egy asztal,
meg egy szék,
tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!

Volt egy kantár,
meg egy fék,
tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!
Ha neked ez
nem elég,
öleld meg a
kemencét!
Bumm!

